

علی فخرموحدی رئیس صندوق توسعه صادرات طلا:

۲ میلیارد دلار را چه کسانی از کشور خارج کردند

ورود ۱۵ تن طلا چگونه باعث ورشکستگی اقتصاد می‌شود؟

برخی فعالان اقتصادی خیلی پیشتر از مسئولان فهمیدند که چگونه ارز را وارد کشور نکنند و به جای آن طلا وارد کنند و به ظاهر شمش طلا را در کشور بفروشند اما در باطن در یک سیکل معیوب به خارج از کشور قاچاق کنند. در حقیقت شمش وارد می‌شد، چرخه‌ای ایجاد می‌کرد، سپس به صورت غیرقانونی خارج می‌شد و دوباره وارد کشور می‌شد و در آمارهای وارداتی می‌نشست. در این بین گروهی پیدا شدند که شمش را اجاره می‌دادند. ۱۵ تن طلایی که امروز در آمارها می‌بینید همین شمش‌های اجاره‌ای است.

اقدام بانک مرکزی برای تحویل طلای وارداتی به مرکز مبادله جلوی این سیکل را قرار است بگیرد؟

این اقدام خیلی دیر انجام شد. اگر ما طلای وارد شده را در کشور طی ۱۰ ماه امسال ۱۴ تن در نظر بگیریم با قیمت هر کیلو ۶۵ هزار دلار، داریم درباره ۹۱۰ میلیون دلار فرار ارز از کشور صحبت می‌کنیم. این غفلتی است که مسئولان بانک مرکزی و دولت سیزدهم انجام داده‌اند. در هر کشوری این تصمیم‌گیری غلط انجام می‌شد یا با ۴ نفر استعفا کرده بودند، یا چند نفر اخراج می‌شدند و اگر در زاین این اتفاق می‌افتاد دو نفر از مسئولان خودکشی کرده بودند. این تصمیم خیانت به کشور بود. با این حجم خروج ارز از کشور نمی‌دانم چگونه این اقتصاد سرپا مانده است.

جداز موضوع اشتباه بودن واردات طلا، تصمیم جدید بانک مرکزی و تعیین نرخ‌های دولتی برای طلا چه تبعاتی خواهد داشت؟

روی هر یک از سیاست‌ها دست بگذارید هزار مشکل دارد و مثنوی هزار من است. اقتصاد ایران بیمار است. همه تصمیمات حالت احیایی برای این بیمار دارد. هیچ‌یک نتوانستند بیمار را درمان کنند. لطفاً آقای فرزین توضیح دهد که چرا یک‌شبه واردات طلا آزاد شد و یک‌شبه و در خفا واردات را بستید. چه شد که آزاد کردید و چه اتفاقی افتاد که بستید؟ ۲ میلیارد دلاری که در دو سال گذشته طلا وارد شد چه شد؟ چه کسانی از کشور خارج کردند؟ از سال ۱۴۰۱ من دنبال این موضوع بودم و تا دفتر بازرسی ریاست جمهوری رفتم. باورشان نمی‌شد که این اتفاق در کشور می‌افتد. اصلاً متوجه این مشکل نبودند و می‌گفتند واردات طلا نشان‌دهنده رونق اقتصادی است.

برخی فعالان اقتصادی خیلی پیشتر از مسئولان فهمیدند که چگونه ارز را وارد کشور نکنند و به جای آن طلا وارد کنند و به ظاهر شمش طلا را در کشور بفروشند اما در باطن در یک سیکل معیوب به خارج از کشور قاچاق کنند. علی فخرموحدی، رئیس صندوق صادرات طلا در گفت‌وگو با هم میهن تاکید کرد: «لطفاً آقای فرزین توضیح دهد که چرا یک‌شبه واردات طلا آزاد شد و چه اتفاقی افتاد که بستید؟ این ۲ میلیارد دلاری که در دو سال گذشته طلا وارد شد چه شد؟ چه کسانی از کشور خارج کردند؟» به گفته او از سال ۱۴۰۱ دنبال این موضوع بوده و تا دفتر بازرسی ریاست جمهوری رفته است. می‌گوید: «باورشان نمی‌شد که این اتفاق در کشور می‌افتد. اصلاً متوجه این مشکل نبودند و می‌گفتند واردات طلا نشان‌دهنده رونق اقتصادی است.»

نظر شما درباره تصمیم جدید بانک مرکزی در خصوص تعهد واردکنندگان به عرضه طلا در مرکز مبادله چیست؟

این تصمیمات نشان دهنده کج‌فهمی سیاستگذار است. تصمیمات نادرست در این سال‌ها منافع عده‌ای رانتخوار را که همیشه از مسئولان ما جلوتر بودند، تأمین کرده است. بانک مرکزی در بازار طلا هم مانند دیگر حوزه‌ها دست به آزمون و خطا می‌زند بدون آنکه اثرات آن را بررسی کند. واردات شمش طلا فی‌نفسه کار خوبی است اما به دلیل اینکه شمش طلا به صورت فیزیکی و سرمایه‌ای همان ارز محسوب می‌شود عده‌ای از سیاست‌های دولت در آزاد کردن واردات طلا سوءاستفاده کردند. معاون وزیر صمت، آقای برادران، دائم در گفته‌ها اشاره می‌کرد که در ماه‌های گذشته ۹ تن، ۱۳ تن و ۱۵ تن طلا وارد کشور شده است. این اتفاق در اقتصاد مریض و پر مشکل ما نباید باعث مباحثات، شور و شغف و شامانی شود. باید بررسی شود چه اتفاقی افتاده که نمودار واردات طلا با چنین شیئی افزایشی شده است. وقتی آمارها نشان می‌دهد که طی ۹ ماه در کشور ۱۳ تن طلا وارد شده که امروز احتمالاً به ۱۵ تن رسیده، حکایت از آن دارد که این اقتصاد در حال نابودی است. این اقتصاد در حال ورشکستگی است. بانک مرکزی بعد از دو سال اشتباه و کف زدن مسئولان وزارت صمت و عده‌ای از فعالان اقتصادی، تصمیم گرفت جلوی این اشتباه را بگیرد اما روشی که برای این کار انتخاب کرده، محل بحث است.

محمد کشتی‌آرای رئیس سابق اتحادیه طلا:

بازار سنتی نیاز به طلای وارداتی ندارد

داشت، طلای زیادی در این دو سال به کشور وارد شد؛ بنحوی که طلا در ردیف چهارمین کالای وارداتی ایران به لحاظ ارزش قرار گرفت. ابلاغیه جدید بانک مرکزی می‌گوید افرادی که صادرکننده هستند و موظف بودند رفع تعهد ارزی کنند، حالا به جای ارز، طلای وارداتی را باید به اتاق مبادله بیاورند و به بانک مرکزی تحویل دهند. بانک مرکزی نیز با قیمت دولتی این طلا را تحویل می‌گیرد و به این ترتیب رفع تعهد صادرکنندگان صورت می‌گیرد.

این اقدام بازار طلا را متأثر نمی‌کند؟
طلاهایی که از دو سال قبل تاکنون به کشور وارد شده نیز به بازار نیامده که بخواهد بازار را متأثر کند. پیش از این نیز بازار نیاز خود را تأمین می‌کرد. صنف طلا و جواهر به دلیل اینکه طلا را بازیافت می‌کنند بی‌نیاز از واردات هستند. آنهایی هم که طلا وارد کرده‌اند هیچ‌کدام طلاسازی و طلافروشی نبوده‌اند. کسانی طلا وارد کرده‌اند که صادرات داشته‌اند و به جای پول کالای صادراتی، طلا به کشور آورده‌اند. بازار سنتی کماکان کار خود را مطابق گذشته انجام می‌دهد و تأثیری از این جریان نمی‌پذیرد. «کشتی‌آرای اعتقاد دارد از آنجا که عرضه طلای وارداتی در گذشته در بورس کالا انجام می‌شد، پس در بازار سنتی نقشی نخواهد داشت.»

بانک مرکزی واردکنندگان طلا را موظف به عرضه در مرکز مبادله کرده است. تبعات اجرای این دستورالعمل در بازار چه خواهد بود؟

در گذشته هر کسی قصد واردات طلا داشت باید از طریق ثبت سفارش اقدام می‌کرد که البته چند سالی بود انجام نمی‌شد. از دو سال پیش که واردات شمش طلا بدون پرداخت عوارض گمرکی و مالیات بر ارزش افزوده آزاد شد، بسیاری از صادرکنندگان که به واسطه تحریم امکان انتقال ارز صادراتی را در سیستم بانکی نداشتند، به سمت واردات طلا به ازای صادرات کالای خود رفتند. این طلا نیز در بورس کالا و در جای دیگر به فروش می‌رسید. با توجه به شرایط مطلوبی که این کالا برای واردات

برخلاف تحلیلگران اقتصادی، محمد کشتی‌آرای، رئیس سابق اتحادیه طلا معتقد است، سیاست جدید بانک مرکزی در بازار سنتی تأثیر نخواهد داشت. او در گفت‌وگو با هم میهن اظهار کرد: «صنف طلا و جواهر به دلیل اینکه طلا را بازیافت می‌کنند بی‌نیاز از واردات هستند. آنهایی هم که طلا وارد کرده‌اند هیچ‌کدام طلاسازی و طلافروشی نبوده‌اند. کسانی طلا وارد کرده‌اند که صادرات داشته‌اند به جای پول کالای صادراتی، طلا به کشور آورده‌اند. بازار سنتی کماکان کار خود را مطابق گذشته انجام می‌دهد و تأثیری از این جریان نمی‌پذیرد. «کشتی‌آرای اعتقاد دارد از آنجا که عرضه طلای وارداتی در گذشته در بورس کالا انجام می‌شد، پس در بازار سنتی نقشی نخواهد داشت.»

بانک مرکزی واردکنندگان طلا را موظف به عرضه در مرکز مبادله کرده است. تبعات اجرای این دستورالعمل در بازار چه خواهد بود؟

در گذشته هر کسی قصد واردات طلا داشت باید از طریق ثبت سفارش اقدام می‌کرد که البته چند سالی بود انجام نمی‌شد. از دو سال پیش که واردات شمش طلا بدون پرداخت عوارض گمرکی و مالیات بر ارزش افزوده آزاد شد، بسیاری از صادرکنندگان که به واسطه تحریم امکان انتقال ارز صادراتی را در سیستم بانکی نداشتند، به سمت واردات طلا به ازای صادرات کالای خود رفتند. این طلا نیز در بورس کالا و در جای دیگر به فروش می‌رسید. با توجه به شرایط مطلوبی که این کالا برای واردات

چرا ابلاغیه بانک مرکزی در خصوص واردات طلا ایراد دارد؟

۹ سوال از بانک مرکزی

بانک مرکزی ضوابط جدید واردات طلا را ابلاغ کرد که با انتقاد کارشناسان روبه‌رو شد. این ابلاغیه دارای ایراد است و اجرای آن مغایر قانون است و زمینه‌ساز بروز رانت و فساد در بازار ارز و طلا خواهد بود. در این زمینه ۹ ایراد قابل طرح است که جا دارد بانک مرکزی به آن پاسخ لازم را ارائه دهد:

- طبق ماده ۲۴ قانون بهبود کسب‌وکار، دولت و دستگاه‌ها مکلفند قانون را از طریق رسانه‌های جمعی به اطلاع مردم برسانند.
- دولت‌ها، مکلفند از تغییر ناگهانی و بدون اطلاع‌رسانی قبلی مقررات و رویه‌های اقتصادی، برخلاف ماده ۲۴ قانون مذکور خودداری نمایند.
- هیچ نهادی غیر از مجلس برای جرم‌انگاری ذی‌صلاح نیست. اقدام بانک مرکزی برای جرم‌انگاری اقدامی خلاف قانون است.
- بانک مرکزی در اقدامی غیرقانونی و مغایر با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴، اقدام به تاسیس شرکت مرکز مبادله ارز و طلا کرده است که مالکیت، سرمایه‌گذاری و مدیریت برای دولت در این دسته از بنگاه‌های اقتصادی ممنوع است.
- آیا پای منافع در میان است؟ شرکت مرکز مبادله ارز و طلای ایران اقدام به خرید زمینی از بانک پارسیان با قیمت نامتعارف ۴ همت کرده است که شائبه فساد و تبانی در خصوص معامله مذکور مطرح می‌باشد. البته این اقدام زمینه افزایش نقدینگی و تورم در کشور نیز هست.
- بانک مرکزی به دنبال قیمت‌گذاری و دونه‌ری کردن طلاست که خود عامل بروز فسادهای جدید است. به طوری که، این سوال اساسی و مهم مطرح است که معاملات شمش طلا در این مرکز با چه نرخ دلاری قرار است انجام شود؟ دلار بازار آزاد و یا نرخ مرکز مبادله؟ آیا بانک مرکزی قصد دارد با الزام به رفع تعهد ارزی با عرضه طلا در این مرکز عرضه‌کنندگان شمش‌های وارداتی را مجبور به فروش شمش، آن هم در یک بازار غیرقانونی و با نرخ کمتر از نرخ‌های جهانی کند؟ آیا واردکنندگان شمش طلا حاضر به اجرای این ابلاغیه با این شرایط خواهند بود؟
- آیا قرار است واردکنندگان، شمش طلا را وارد کرده و عده‌ای خریدار بانک مرکزی آنها را تعیین و معرفی می‌کند طلا را با نرخ ارز تر جیحی خریداری کنند؟ آیا این اقدام بانک مرکزی به توزیع رانت جدیدی به واسطه عملکرد مرکز مبادله ارز و طلا منتهی نمی‌شود؟
- در مرکز مبادله ارز و طلا، بانک مرکزی به تنهایی هم نهاد ناظر است و هم به‌عنوان بازارگردان در بازار نقش ایفا می‌کند و خود نیز قیمت و خریدار شمش را مشخص خواهد کرد که این نقش سه‌جانبه خود از زمینه‌های بروز فساد خواهد بود که مغایر با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی ابلاغی مقام معظم رهبری است.
- مروری بر تجربه گذشته در کشور بدون قضاوت و تنها با بازخوانی پرونده‌های گذشته نشان می‌دهد هرگاه بانک مرکزی اصرار به اجرای مصوبه‌ای در جهت دونه‌ری کردن یک بازار و تعیین قیمت و خریدار در یک بازار داشته‌اند، فساد در آن رویه شکل گرفته است. براساس این استدلال‌ها و مطابق با آنچه گفته شد، لازم به نظر می‌رسد که رئیس محترم جمهور، سازمان بازرسی و قوه قضائیه هر چه سریع‌تر و به‌منظور بررسی این موضوع و جلوگیری از بروز فسادهای احتمالی مداخله کنند. چراکه در حالی بانک مرکزی این ابلاغیه را صادر کرده که تنها با یک امضای کوچک میلیاردها دلار به جیب عده‌ای خریدار سرازیر می‌شود که از قضا اسامی آنها را بانک مرکزی تعیین می‌کند.

واکنش به یک تصمیم خودروپی

با اجرایی شدن اصلاح نحوه قیمت‌گذاری خودرو از سوی وزارت صمت و شورای رقابت، مردم پس از سال‌ها این امکان را پیدا می‌کنند که مجدداً خودرو را از در کارخانه و با قیمتی مناسب نسبت به بازاری که مبتلا به واسطه‌گری است، خریداری کنند. محبی‌نژاد، دبیر انجمن صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور به ایسنا، گفت: در صورت اجرای کامل تصمیمات اخیر، نقدینگی بازار خودرو از دست مردم و مشتری واقعی، به صورت مستقیم به صنعت کشور تزریق می‌شود و قطعه‌سازان و خودروسازان امکان و انگیزه بیشتری برای افزایش تولید، با هدف عرضه مسازاد خودرو نسبت به برنامه جاری پیدا می‌کنند. او برنده اصلی اجرای دو تصمیم اخیر وزارت صمت و شورای رقابت را، مردم و متقاضیان واقعی خودرو دانست.

حداقل و حداکثر عیدی کارگران

میزان حداقل و حداکثر عیدی کارگران برای سال جاری اعلام شد. آیت اسدی، نماینده کارگران در شورایعالی کار در گفت‌وگو با فارس، گفت: طبق قانون کار عیدی کارگران به اندازه دو برابر مزد کارگران است، به شرط اینکه از سه برابر حداقل حقوق کارگر بیشتر نشود. او در مورد حداقل حقوق کارگران در سال جاری ۱۷۶ هزار و ۹۴۲ تومان روزانه مزد ماهانه یک کارگر امسال ۵ میلیون و ۳۰۸ هزار و ۲۸۴ تومان است. بنابراین حداقل عیدی کارگران امسال ۱۰ میلیون و ۶۱۶ هزار و ۵۶۸ تومان و حداکثر رقم عیدی کارگران ۱۵ میلیون و ۹۲۴ هزار و ۸۵۲ تومان خواهد بود. اسدی در مورد اینکه عیدی کارگران معمولاً از چه زمانی پرداخت می‌شود، گفت: بستگی به شرایط نقدینگی و شرایط کاری کارفرما دارد که برخی از دی‌ماه شروع می‌کنند و عده‌ای دیگر از بهمن و اسفند به پرداخت عیدی کارگران اقدام می‌کنند. اسدی همچنین در مورد پرداخت سننات کارگر هم گفت: سننات کارگر مربوط به پایان کار است، البته اگر کارگر سننات خود را نگیرد و در آخر کار که می‌خواهد بازنشست شود، دریافت کند به نفعش خواهد بود.

به رانندگان ایرانی ویزا نمی‌دهند

متاسفانه کشورهای اروپایی به‌جز ایتالیا به راننده‌های ایرانی ویزا نمی‌دهند که آن هم محدود بوده و به شکل گیری صف در مرزها انجامیده است. به گزارش ایسنا، رضا رستمی، رئیس کمیسیون حمل و نقل اتاق بازرگانی ایران گفت: از اول سال جاری میلادی بیمه مرکزی ایران تحریم شد و این امر ترانزیت ایران را با مشکل زیادی روبه‌رو کرده است. رستمی ادامه داد: عمر ناوگان ما بالای ۳۰ سال است و ایمنی جاده‌ها به این دلیل بسیار پایین آمده است. نوسازی ناوگان حمل و نقل باعث کاهش مصرف سوخت می‌شود و می‌توان هزینه صرفه‌جویی شده را به‌عنوان تسهیلات در اختیار بخش خصوصی حمل‌ونقل قرار داد. او تصریح کرد: راننده‌ها به دلیل خویشتن فرما بودن جزو مشاغل سخت نیستند و حقوق بازنشستگی آنها حداقلی است.